

INFORME de la SINDICATURA de GREUGES URV

CURS ACADÈMIC
2010 - 2011

UNIVERSITAT

ROVIRA I VIRGILI

PRESENTACIÓ

D'acord amb l'Estatut de la Universitat Rovira i Virgili, presento al Claustre Universitari l'informe de la Sindicatura de Greuges corresponent a les actuacions del curs acadèmic 2010-2011.

És la segona vegada que m'adreço formalment a vostès com a Síndica de Greuges, en virtut del mandat estatutari que estableix aquesta compareixença. Atès que desplego aquesta funció per encàrrec del Claustre, em satisfà en gran manera adreçar-me a vostès periòdicament per explicar-los en quines situacions m'he trobat, com les he enfocat i de quina manera s'han resolt, i també per transmetre'ls la valoració global que en faig, a partir de l'experiència de cada dia. Aquest no és, doncs, un simple tràmit de rendició anual de comptes, sinó que és l'acte que carrega de sentit la feina que desplego quotidianament durant tot el curs.

Crec que, en l'exercici diari de les funcions de síndica, cal deixar de banda les vanitats i actuar amb discreció. La discreció és, per a mi, una eina que permet als universitaris adreçar-se a l'oficina de la Sindicatura amb confiança i seguretat, i que garanteix a les persones interpel·lades un entorn pacífic i favorable a la resolució negociada dels conflictes.

Que sigui discreta no vol dir, però, que eviti de fer valer, en públic i en veu alta, on calgui i sempre que calgui, els drets dels membres de la comunitat universitària. L'informe anual al Claustre és, per cert, la millor de les ocasions de què dispo per recordar al col·lectiu universitari el compromís de tots els seus membres (professors i investigadors, estudiants i personal d'administració i serveis) amb els principis d'autonomia universitària, llibertat, democràcia, justícia, igualtat, independència i pluralitat, proclamats al nostre Estatut.

Crec, d'altra banda, que no poso en perill el principi de discreció en ocasió de l'emissió del meu informe anual al Claustre, ja que hi explico les incidències i problemes que m'han passat per les mans durant l'any sense vulnerar la intimitat dels seus protagonistes.

METODOLOGIA APLICADA EN LA TASCA PRÒPIA DE LA SINDICATURA DE GREUGES

Tant en les peticions d'atenció, d'orientació, com en el tractament de les queixes, he evitat els formalismes procedimentals excessius i he donat prioritat a l'eficiència.

A tal fi, m'he esforçat a solucionar els problemes de forma àgil. Crec que, per als usuaris del servei, allò que compta és la puntualitat en l'atenció, la diligència en la gestió i l'encert a trobar les vies de canalització de la queixa per fer arribar el problema allà on podrà ser tractat.

També he tractat de resoldre els conflictes a través del diàleg, la mediació, l'acord i el sentit comú, i en molts casos he formulat les recomanacions de forma simplement oral.

Val a dir que, per poder actuar d'aquesta manera, he comptat amb la col·laboració i bona disposició de les persones que componen els òrgans de govern, de les que exerceixen tasques de gestió i administració, dels professors i dels estudiants d'aquesta Universitat. Dono a tothom les gràcies per aquesta predisposició.

NOVETATS EN EL MARC LEGAL

Durant el curs acadèmic 2010-2011, el marc jurídic universitari s'ha enriquit amb l'entrada en vigor de l'Estatut de l'estudiant universitari, que el Consell de Ministres va aprovar en la sessió de 30 de desembre de 2010. Es tracta d'una llei estatal que té el caràcter de norma bàsica, excepte el capítol que regula el Consell d'Estudiants Universitaris de l'Estat.

Aquest document és una eina llargament esperada, que desenvolupa els drets i deures dels estudiants que va establir la Llei orgànica 6/2001, d'universitats, en el marc de la responsabilitat que els és exigible.

A partir de la promulgació de la llei esmentada, el Consell Interuniversitari de Catalunya ha creat el Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes. En aquest any també s'ha constituït el Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat. La URV ha estat representada en tots dos consells. Espero que, amb aquestes noves eines, els estudiants obriran noves vies de participació, tindran l'ocasió de millorar les seves xarxes organitzatives i es faran més conscients de la funció que els pertoca en l'estructura de la Universitat.

En canvi, la presentació d'un projecte de llei que reguli la potestat disciplinària s'ha posposat un any. Caldrà esperar, doncs, l'1 de gener de 2012 per conèixer-ne els trets. Es tracta d'un projecte esperat de fa temps, perquè la disciplina universitària no ha estat tractada, fins ara, de manera coherent. Tinc l'esperança que les eines disciplinàries que s'hi disposaran siguin adequades i proporcionades a les necessitats, i que les sancions es reservin només per al tractament de supòsits i actituds que, sense ser constitutius de delictes, hagin assolit una gravetat extrema.

ACTUACIONS DEL CURS 2010-2011

El nombre total de les actuacions de la Sindicatura de Greuges durant el curs 2010-2011 ha estat de 77. Se n'han plantejat, doncs, 8 més que les que es van atendre durant el curs acadèmic 2009-2010.

Les peticions d'atenció o orientació han estat 27; les queixes, 39; les actuacions d'ofici, 4, i les actuacions institucionals, 7.

ACTUACIONS

▶ ACTUACIONS D'ATENCIÓ I ORIENTACIÓ

He dut a terme 27 actuacions en demanda d'atenció i/o orientació. En relació al nombre total d'actuacions, la dedicació a aquest requeriment representa el 35,06% de la tasca de la Sindicatura.

La major part de peticions d'orientació es produeixen al voltant de tres temàtiques, que es van repetint any rere any: la gestió acadèmica en general (problemàtiques de tota mena relacionades amb la matriculació i l'expedició de títols), les beques (ja sigui pel retard en la concessió, el retard en el pagament o els dèficits en la informació sobre l'oferta existent) i l'orientació sobre què pot fer un estudiant quan no està d'acord amb la nota d'una avaluació (casos en què se'ls informa del procediment previst a l'Estatut de la URV).

He de destacar que he emprès dues actuacions a conseqüència de denúncies per plagi de treballs. Per resoldre-les, ha calgut analitzar si hi concorrien els elements del plagi i quines conseqüències comportaria per als transgressors, segons l'Estatut de la URV. També he d'esmentar una actuació originada per la denúncia d'un membre del PAS sobre el tractament per part dels superiors, i una intervenció en relació amb uns correus injuriosos rebuts per un professor.

El nombre d'actuacions d'atenció i/o orientació del curs 2010-2011 ha estat pràcticament el mateix que el del curs anterior, una més.

La intervenció de la Sindicatura de Greuges ha servit per tranquil·litzar la persona reclamant i oferir-li el camí per resoldre el problema. Cert és que aquesta no és la funció més pròpia de la Sindicatura de Greuges, però veig que, mitjançant aquestes intervencions preventives, sovint s'evita que el problema es faci més gros, tant per a qui reclama atenció i orientació com per a la Universitat.

▶ QUEIXES

S'han presentat 39 queixes, xifra que representa el 50,65% de les actuacions de la Sindicatura de Greuges. D'aquestes, els estudiants, incloent-hi els de postgraus, n'han formulat 24; el PAS, 4, i el PDI, 11.

En alguns casos en què he apreciat que no s'havia vulnerat cap dret de la persona que plantejava la queixa, he denegat la petició d'intervenció de la Sindicatura de Greuges. Pel que fa a la resta, pràcticament totes les queixes dels estudiants s'han resolt satisfactòriament per al peticionari. Només una queixa ha necessitat una recomanació formal de la Sindicatura.

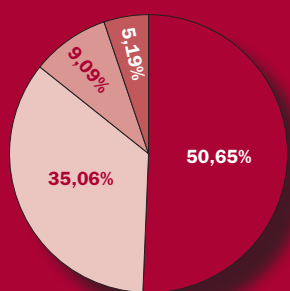
Les taxes també han donat lloc a diverses actuacions. Entre d'altres qüestions, he tractat sobre el concepte de taxa de suport a l'aprenentatge i sobre el pagament de les taxes fora de termini.

Les altres queixes han estat variades pel que fa a la temàtica: convalidació de crèdits, equivalència de crèdits Erasmus, avaluació en els exàmens, gestió del Centre Internacional, gestió acadèmica, implantació de màsters, etc.

He de fer especial menció sobre una qüestió que les universitats catalanes encara no han resolt i que està comportant perjudicis per als postgraduats: l'expedició de títols amb el SET.

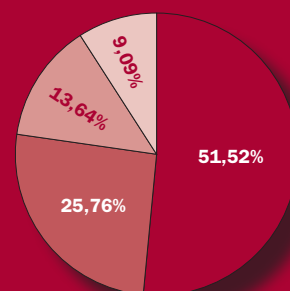
La queixa d'una associació d'estudiants davant la decisió de la Universitat de no fer-li efectiva una subvenció que li havia atorgat i de destinar els diners a atendre les factures de la neteja de les pintades que, havien aparegut en els murs de diversos edificis universitaris, com he dit ha derivat en una recomanació.

▶ NOMBRE I TIPUS D'ACTUACIONS

Queixes	39
Atenció i orientació	27
Institucionals	7
D'ofici	4

▶ ESTAMENTS RECLAMANTS

Estudiants	34
PDI	17
Post Graduats	9
PAS	6

Vaig proposar al Consell de Direcció de la Universitat que fes efectiva la subvenció atorgada a l'associació d'estudiants, vaig suggerir als òrgans de govern de la Universitat que obrissin un expedient informatiu per investigar qui podia ser l'autor de les pintades, que s'incoés un expedient sancionador contra qui correspongués i, fins i tot, que presentés una denúncia contra els autors dels danys, quan s'haguessin determinat. Al mateix temps, en la recomanació vaig fer notar als estudiants interessats que, si es volen expressar gràficament, tenen el deure de fer-ho en els llocs habilitats a aquest efecte, ja que d'altra forma es malmeten els immobles universitaris i els danys s'han de reparar amb els diners públics que les institucions obtenen de la ciutadania a través dels impostos.

Pel que fa a les queixes de membres del PAS, n'han estat quatre, dues d'individuals i dues de col·lectives. Les individuals estan relacionades amb la protecció de dades per a una persona especialment vulnerable i amb el resultat d'un concurs. Les col·lectives tracten sobre les revisions mèdiques, pel que fa a la freqüència i la infraestructura, i sobre la posada en marxa del registre electrònic.

Quant a queixes de membres del PDI, n'han arribat onze. Quatre, procedents de persones que pertanyen al mateix departament i àrea, es refereixen al POA. Encara que s'hi ha treballat, crec que cap de les quatre queixes s'ha tancat definitivament. Pel que fa a la resta, voldria destacar una queixa sobre el tracte inadequat d'un estudiant a un professor, que s'ha resolt amb la presentació d'excuses per part de l'estudiant, una queixa causada pels equívocs de la Normativa de professors emèrits i dels professors acollits al pla de renovació dels cossos docents, i una queixa relativa a l'aplicació del Pla d'ordenació acadèmica.

▶ ACTUACIONS INSTITUCIONALS

XIII Trobada de Defensors Universitaris i III Assemblea General Ordinària de la CEDU

Va tenir lloc a la Universitat de Barcelona els dies 28 i 29 d'octubre de 2010.

Després de la inauguració oficial, la trobada es va estructurar en tres sessions de treball: la defensoria com a òrgan i com a oficina; els riscos psicosocials de la universitat: l'assetjament; i el règim disciplinari dels estudiants, una necessitat.

Les ponències van ser molt interessants per a l'exercici de les funcions de la Sindicatura, i la posada en comú posterior va ser molt participativa, de manera que els temes tractats van resultar molt enriquidors.

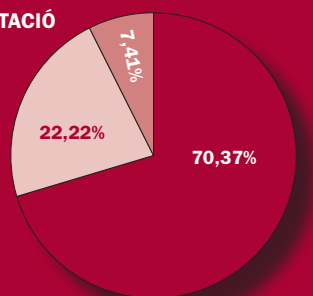
Reunió dels Síndics de les Universitats Catalanes

Es va fer el 2 de març de 2011 a la Universitat Pompeu Fabra i s'hi van tractar els temes següents:

- El règim disciplinari dels estudiants.
- L'increment de les queixes per motius econòmics.
- La informació de la darrera reunió de l'executiva de la CEDU.
- La Trobada de Síndics de la Xarxa Vives a la Universitat d'Andorra, prevista per al mes de juliol de 2011.
- La conveniència que el Decret de preus universitaris per al curs 2011-2012 fos publicat abans del mes de juny de 2011, a fi que els estudiants en tinguessin coneixement abans de la preinscripció. Es van enviar uns escrits amb aquesta proposta als rectors i al conseller d'Economia i Coneixement. Aquest darrer va contestar expressant que coincidia en la conveniència d'aquesta mesura, i que procuraria que es fes així, però s'havia de tenir en compte que el calendari està condicionat

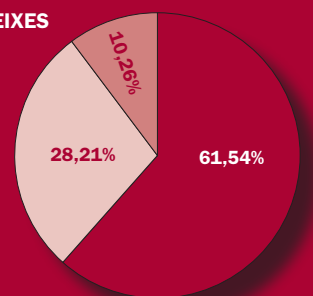
▶ NOMBRE D'ACTUACIONS PER ESTAMENTS

ATENCIÓ I ORIENTACIÓ

● Estudiants i postgraus	19
● PDI	6
● PAS	2

QUEIXES

● Estudiants i postgraus	24
● PDI	11
● PAS	4

per l'aprovació de l'acord que fixa els límits dels preus públics per part de la Conferència General de Política Universitària.

Visita del Defensor de la Universitat Autònoma de Madrid

Vaig rebre la visita del Dr. Francisco Jaque Reche, defensor de la Universitat Autònoma de Madrid. En l'entrevista vam tractar diversos temes d'interès comú, com la convalidació de crèdits dels estudiants de cicles formatius de grau superior que accedeixen als estudis universitaris i les conseqüències de les comunicacions electròniques de to inadequat o injuriós.

Participació en el jurat dels Premis a la Qualitat Docent que atorga el Consell Social

Per invitació del Consell Social, vaig participar com a membre del jurat en els Premis a la Qualitat Docent, individual i col·lectiva.

Participació en la Comissió delegada per a l'elaboració del II Pla d'igualtat a la URV

Per invitació de la indicada Comissió, vaig participar en una sessió de treball que es va fer el 7 de març de 2011. S'hi va plantejar si convenia avançar en la promoció de recursos orientats a l'assessorament psicològic, la prevenció i la detecció precoç de les situacions de discriminació i violència de gènere, cosa que ja preveu el I Pla d'igualtat de la URV, i, en cas afirmatiu, com i en quin sentit calia fer-ho.

Hi vaig exposar la legislació vigent de la matèria i vaig aconsellar la introducció i el desenvolupament d'aquesta mesura en el II Pla d'igualtat a través d'un protocol de riscos psicosocials per a tota la comunitat universitària.

Entrevista amb la responsable del Centre de Mediació per a la resolució de conflictes en el marc del Pla integral de la Part Alta de Tarragona

Promogut per l'Ajuntament de Tarragona, es va posar en marxa el Centre de Mediació per a la resolució de conflictes de convivència i millorar la qualitat de vida del barri. La responsable del Centre va presentar-me el nou servei. Amb ella vam intercanviar opinions i experiències sobre els problemes del barri i el sentit de la mediació.

Reunió dels Síndics de la Xarxa Vives a la Universitat d'Andorra el 8 de juliol de 2011

Es van fer dues sessions de treball. La primera, coordinada pel Dr. José María Goicoechea Utrillo, mediador de la universitat acollidora, que va presentar un estudi per definir indicadors de les diverses sindicatures. La segona sessió va tractar sobre dos temes: els greuges derivats del segon any d'aplicació dels graus i una classificació temàtica dels problemes presentats als síndics i de les seves intervencions.

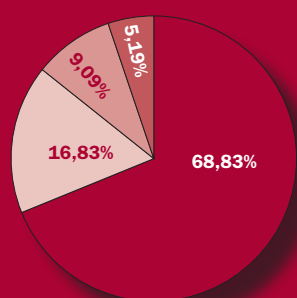
▶ ACTUACIONS D'OFICI

Reunió amb el Consell d'Estudiants el 17-10-2010

Per donar continuïtat a l'actuació d'ofici iniciada el curs acadèmic 2009-2010, sobre la implicació dels estudiants en els òrgans de govern de la URV, vaig convocar els 26 alumnes que componen el Consell d'Estudiants. N'hi van assistir onze i sis es van excusar.

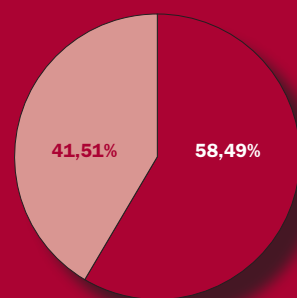
S'hi van tractar els temes següents:

▶ INICIATIVA ACTUACIÓ

● Individual	53
● Col·lectiva	13
● Institucional	7
● D'ofici	4

▶ INICIATIVA ACTUACIÓ INDIVIDUAL PER GÈNERE

● Dona	34
● Home	23

- Les relacions OFES i CAE: manca de relació.
- Les comunicacions generals entre la Universitat i els estudiants: consideració sobre si la comunicació a través de Facebook i Twitter seria més efectiva que per correu electrònic.
- La necessitat de reconeixement de crèdits per incentivar participació dels estudiants als òrgans de govern.
- Les activitats extracurriculars: no tenen temps de participar-hi si no són útils per aconseguir la titulació.
- El Consell d'Estudiants: necessitat que es reuneixi amb una periodicitat més curta.

Assistència a la Jornada sobre Actuacions d'Èxit en la Prevenció de la Violència de Gènere, organitzada pel Grup de Dones de CREA: SAFO de la Universitat de Barcelona

Després de la inauguració de la jornada del 30 de novembre de 2010, a càrrec de la directora de la Unitat de Dones i Ciència del Ministeri de Ciència i Innovació, diverses persones expertes en cada matèria van tractar els temes següents:

- La violència de gènere a la Universitat de Harvard: mecanismes de resposta per a la prevenció i atenció i prevenció a les víctimes.
- La violència de gènere a les universitat espanyoles i del món: resultats i conseqüències davant de la realitat.
- La formació del professorat universitari en la prevenció de la violència de gènere.

Vaig poder reafirmar-me que és necessària la prevenció a la universitat.

Recopilació de dades sobre el tracte a les persones celíaques

La Sindicatura de Greuges de la URV va participar en una anàlisi comparativa impulsada pel Síndic de la Universitat Politècnica de Catalunya sobre les accions de suport a persones de la comunitat universitària afectades directament o indirectament per la condició de celíaques.

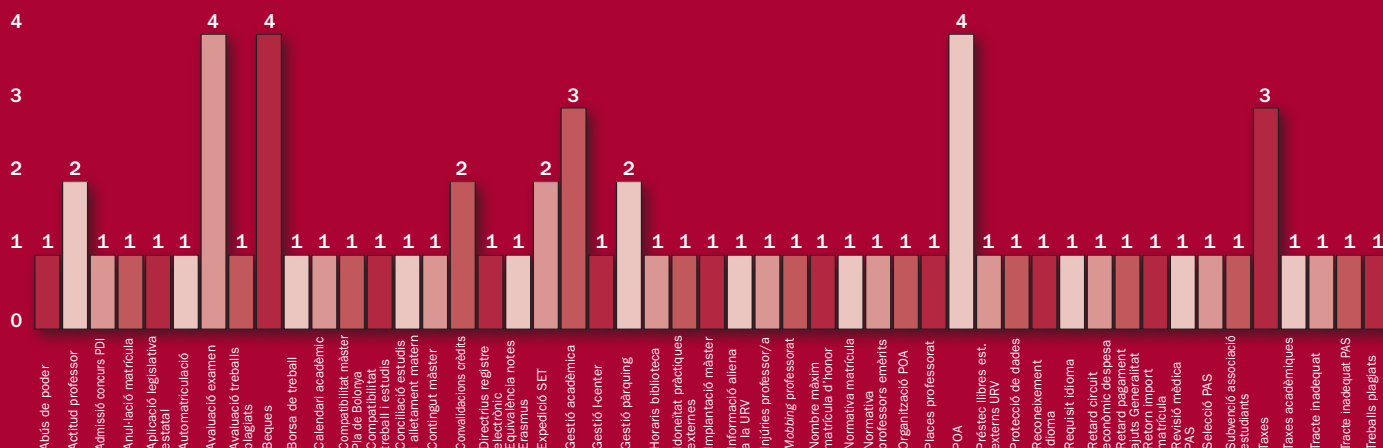
La situació a les cafeteries dels campus de la URV és la següent: s'ofereixen productes sense gluten envasats, tipus *snacks*, salats i dolços, aptes per a persones celíaques, que tenen poca demanda. Als autoserveis, atesa la varietat de productes que s'hi ofereixen, sembla que les persones celíaques poden adaptar el menú a les seves necessitats.

Recomanació sobre riscos psicosocials

En vista de la legislació vigent en matèria de riscos psicosocials en tots els àmbits dels estaments que formen part de la comunitat universitària, de la situació social i el mandat legal, vaig realitzar la recomanació següent als òrgans de govern de la Universitat Rovira i Virgili competents:

- Fer una declaració institucional, com a mesura preventiva, en què quedi explícit que la discriminació, el tracte vexatori, l'assetjament i/o la violència contra les persones i per raó de gènere no es toleraran a la URV.
- Redactar i aprovar un protocol d'actuació, en el marc de la prevenció de riscos psicosocials i del II Pla d'igualtat, que identifiqui la violència de gènere; estableixi les actuacions que s'han de realitzar en els àmbits acadèmic, laboral i funcional; s'exposin les mesures preventives i el suport i assistència específica a les persones que la puguin patir; i s'estableixi qui ha d'executar el protocol, i com s'ha de difondre.

▶ MATÈRIA DE LES ACTUACIONS

CONSIDERACIONS FINALS

- ▶ Ha estat positiu el reconeixement de crèdits als representants dels estudiants de grau pel que fa a la participació en els òrgans de govern de la comunitat universitària. Per aquest fet, i per les ganes de participar i treballar d'un grup qualificat, que no es podran acollir al reconeixement que s'ha fet per als estudiants de grau, en aquest moments els estudiants participen més activament en les decisions que es prenen a la URV.
- ▶ Voldria mostrar la preocupació per les conseqüències que pot portar els anys vinents la crisi econòmica, la retallada de l'aportació de la Generalitat als pressupostos de les universitats públiques i l'augment dels preus públics, si comporten una disminució de les oportunitats dels ciutadans a l'hora d'accedir als estudis universitaris. Es perdria una fita, crec que aconseguida, que qualsevol ciutadà que vulgui i aconsegueixi els coneixements requerits pugui cursar estudis universitaris.
- ▶ Tenint en compte el nombre d'estudiants de la URV, considero que el nombre de queixes, 24, no és preocupant. Significa que quasi tots els conflictes es resolen en el lloc on es produeixen. Sempre hi haurà estudiants que no estan d'acord amb l'avaluació dels exàmens i/o dels treballs, i professors que no hagin afinat prou bé amb la nota. El que és realment important és que es posin en marxa els mecanismes establerts a l'Estatut de la Universitat per resoldre el conflicte o es comenci una mediació.
- ▶ El binomi estudiar i treballar no és ni serà fàcil en els estudis de grau, que requereixen l'assistència obligatòria a classe. Crec que és hora que l'estudiantat es faci a la idea que ha de dedicar totes les seves hores a l'estudi. Potser la crisi econòmica hi ajudarà.
- ▶ El màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes ha generat diverses actuacions que, des del meu punt de vista, provenen de la novetat de l'exigència d'aquest màster, i del fet que els estudiants que hi accedeixen tenen una titulació universitària de ja fa uns anys, en molts casos ja han treballat en la seva especialitat i ara volen entrar en el món de la docència.
- ▶ Com que no s'ha formulat cap actuació sobre els idiomes d'impartició de la docència, entenc que aquest curs acadèmic ha quedat normalitzat aquest tema que en altres moments va resultar polèmic.

Al començament de l'informe, m'he referit al compromís de tots els membres de la URV amb els principis que proclama l'Estatut. Per cloure'l, m'hi refereixo de nou, i em permeto recordar que tots i cadascú de nosaltres, en les decisions personals que adoptem diàriament en la nostra vida universitària —ja sigui l'acadèmica, la investigadora, la de gestió o la d'administració—, hem de tenir sempre presents els principis d'igualtat i de justícia. D'aquesta manera, construirem el clima de convivència pacífica que la creació i la difusió del coneixement necessiten.

